AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ՄԻՒՐԻՆ տար. 550, վեցամսեայ 300 ս. Ֆ
ՕՐՍՏԱՇԽԱՐ, տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ازتاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՈՒՐԲԱԹ 13 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1933

ՁԵՌՔԷ ՂՈՒՏԸ 2.50 Ս.Ֆ.

Է ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պիտի ելլէ բերթիս ըստ ուղղութեան հասցէին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 151 (989)

ՋԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԲՌՆԱԾ Ա.ՆՀԱՇՏ ԴԻՐՔԸ

ՄՈՒՍՕԼԻՆԻ ԱՀԱԶԱՆԳ ԿԸ ՀՆՉԵՑՆԷ

«Երէ հաւասարակշռութիւն չգոյանայ ազգերու միջեւ, անհաւասար կացութիւն մը պիտի ստեղծուի...»

ԺԸՆԵՒ.— Կարելի է այսպէս ամփոփել այն պատասխանը զոր Գերմանիա տուած է Անգլիոյ և Իտալիոյ, զինաթափութեան ֆրանսական առաջարկի մասին։

Գերմանիա սկզբունքով կ'ընդունի ոյժգոյային հակակշիռ մը, բայց կ'ուզէ գիտնալ թէ Ֆրանսա անոյժական ի՞նչ զինաթափութիւն պիտի կատարէ։ Գերմանիա կը պնդէ որ փորձի չրջանին ալ առաջ սեղի ունենայ այս զինաթափութիւնը։

Միւս կողմէ, գերման կառավարութիւնը կ'ուզէ որ փորձի չրջանը չորս տարի չըլլայ, այլ շատ աւելի կարճ, եւ կ'առաջարկէ որ հիմակուընէ իրաւունք ունենայ գործածելու վերսայլի դաշնագիրով արգիլուած զէնքերը։

Գերման պատուիրակութեան չրջանակները դիտել կուտան թէ կարելի չէ ոնէ վճռաբանութեան ենթարկել գերման պահանջը, որ կը բխի զէնքի հաւասարութեան սկզբունքէն։

Նոյն չրջանակներուն ոյժէ կ'աւելցնեն թէ Զինաթափութեան խորհրդաժողովին ճակատագիրը հակառակ է այն ընթացքին զոր պիտի բռնեն զինեալ պետութիւնները։

Գերման կիսապաշտօնական օրկանը, Քոլէսիշըս Ցայթունկ, Ֆրանսայի վրայ կը ձգէ Զինաթափութեան Խորհրդաժողովի հաւանական ձախողման պատասխանատուութիւնը։ «Ֆրանսա,— կ'ըսէ,— զինաթափութիւն բսելով կը հասկնայ ալ աւելի պակսեցնել արդէն իսկ զինաթափ Գերմանիոյ սպառազինումը։ Այսպէս, կ'ուզեն որ գերման նետակը (Ռայխսվէր) ջնջուի և աւելի կարճ ծառայութեան չրջան մը ունեցող բանակի մը վերածուի, ինչպէս է Աւստրիոյ, Հունգարիոյ և Պուլկարիոյ մէջ։ Իսկ Ֆրանսա ոևէ ձեւով չպիտի զինաթափուի։

Ֆրանսա ահա այսպէս կը հասկնայ զինաթափութիւնը, մէկուկէս տարուան բանակցութիւններէն յետոյ։ Արդ, քանի կը տիրէ այս ըմբռնումը, դժուար է համաձայնութիւն մը յուսալ։ Գալով այն կէտին թէ ո՞ւր պիտի իյնայ պատասխանատուութիւնը, այս մասին ոևէ կասկած չկայ։

Ի՞նչ կը պահանջեն Գերմանիայէն

Անցեալ Մարտ 26ին, Մաքտոնալտ առաջարկեց ծրագիր մը, որուն համաձայն Ֆրանսա, Գերմանիա և Իտալիա 200.000ական զօրք պիտի ունենան յառաջիկայ չորս տարուան փորձի չրջանին։

Գերմանիա ներկայիս ունի 100.000նոց բանակ մը, որուն զինուորները Քոչակ կը ստանան և 12 տարի կը ծառայեն։ Մաքտոնալտի ծրագիրին համաձայն, գերման զինուորներուն թիւը 200.000ի պիտի բարձրացուի։ բայց 12 տարուան չրջանը պիտի զեղչուի։

Գալով Ֆրանսայի և Իտալիոյ, անոնք յառաջիկայ չորս տարուան ընթացքին պիտի պահեն իրենց ներկայ ուժերը։ Ճակատագրական երկրորդ քառամեակին է որ Ֆրանսա իր զօրքերուն թիւը 200.000ի պիտի կրճատէ։ Միւս կողմէ, 200.000 զօրք ալ պիտի ունենայ գաղթավայրերուն մէջ։

Ինչ կը վերաբերի զէնքերու խնդրին, առաջին չորս տարուան ընթացքին Գերմանիա պիտի ունենայ այն բոլոր արտօնեալ զէնքերը որոնք անհրաժեշտ են իր 200.000նոց բանակին համար։ Բայց չպիտի կարենայ մասնակի չափով իսկ ունենալ արգիլուած զէնքերը։— ծանր հրետանի, ռմբակոծող սաւառնակ, հրասայլ, ընդծովեայ ևն։

Մեծն Բրիտանիոյ դիրքը

Անգլիա ի՞նչ կը խորհի Ֆրանսական այս պահանջի մասին, «Թանտի Լոնտոնի Թղթակցին համաձայն, դեռ որոշ չէ այս հարցումին պատասխանը, և անգլ. դահլիճը այս օրերս պիտի որոշէր իր վերջնական դիրքը, լսելէ յետոյ Սայմընի բացատրութիւնները։

«Տէյլի Մէյլ»ի համաձայն, Լոնտոն և Ուաշինկթըն համամիտ չեն որ Գերմանիա հիմակուընէ իրաւունք ունենայ գործածելու արգիլուած զէնքերը, հոգ չէ թէ ժամանակի չափերով։ Այս իրաւունքը կրնայ ստանալ երկրորդ քառամեակին, այսինքն ութը տարի յետոյ։

«Տէյլի Թելէկրաֆ» կ'ըսէ թէ Ֆրանսա, Անգլիա և Ամերիկա համաձայն են լուծման այս ձեւին, բայց Իտալիա հակառակ է։

Մուսօլինիի կարեւոր յօդուածը

«Փոփոլօ տ'Իթալիա»ի մէջ հրատարակած յօդուածով մը, Մուսօլինի կը բացատրէ թէ Զինաթափութեան խորհրդաժողովը ինչո՞ւ այսպէս ոևէ շահագրգռութիւն չի ներկայացներ։ Պատճառները երկուք են.— 1. Պետութիւններու զինուորական կազմակերպութիւնները իրարմէ տարբեր են, ինչ որ ծայրայեղօրէն կը դժուարացնէ գործը։ 2. Զինուորական հարցերէ զատ, կան նաև պահեստիներու և գաղթավայրերու բանակներու խնդիրները։

Բայց այս պատճառները չեն բաւեր բացատրելու խորհրդաժողովին գրեթէ զերոյի յանգող արդիւնքը։ Հիմնական պատճառը՝ պետութիւններու միջև տիրող անվստահութիւնն է։ Կրկնակ արգելքները կան։ Այսպէս, մէկ կողմէ դժուար է ընդունիլ Գերմանիոյ անհաւասարութիւն ընելու տեսակէտը, իսկ միւս կողմէ անկարելի է նկատի չառնել միւս երկիրներու ժտանդգութիւնները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԿԸ ՎՏԱՐԷ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ

ԹՈՒՐՔԵՐԸ ԵՒ ԿԸ ՓԱԿԷ ԱՆՈՆՑ ԹԵՐԹԸ

ՍՕՖԻԱ.— Պուլկար կառավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է Թուրքիոյէն վտարուած այն անձերուն դէմ որոնք Պուլկարիա ապաստանած էին և Թուրքիոյ դէմ հրատարակութիւններ կ'ընէին։ Այսպէս, փակուած են «Յօսթ.լուք» թերթը, Արիֆ Օրուճի հրատարակած «Ժարընը» հանդէսն ու 150նոցներէն Ահմէտ Հիքմէթի «Մէհէնիէթ» թերթը։

Արիֆ Օրուճ և Ահմէտ Հիքմէթ Պուլկարիայէն վտարուած են։ Նոյնպէս պուլկար սահմաններէն դուրս հանուած է անկախ սուլթանական առն փեսաներէն Ռէֆիք որ Սոֆիայէն անթելի կայսերին մէջ ճարտարագէտի պաշտօն մը ունէր։

Պուլկար կառավարութեան կողմէ այս մարդոց վտարուիլը մեծ գոհունակութիւն առաջ բերած է Պուլկարիոյ Թուրքերուն մէջ։

Ֆրանսայի Առաւոր Սպառազինումը

ՊԵՐԼԻՆ.— «Պերլիներ Պէօրզէն Քուրիէր», խօսելով զինաթափութեան նոր ծրագրին մասին, կը գրէ.

«Այս ծրագիրը մեծապէս տարբեր է Մաքտոնալտի ծրագիրէն։ Իրապէս ան. հակնկալի է թէ Ֆրանսա ի՞նչ իրաւունքով յաւելուածական սպառազինութիւններ կը պահանջէ, երբ ունի 2160 ծանր հրետանի, տակին թիւով ամրոցի քնդանոթներ, 4000է աւելի հրասայլ, մինչդեռ Գերմանիա մէկ հատ իսկ չունի այս զէնքերէն։

«Ֆրանսա կը պնդէ թէ, 1121էն ի վեր, հարիւրին 42 պակսեցուցած է իր զօրքերուն թիւը։ Բայց ասիկա ճիշդ չէ, որովհետև Ֆրանսական երիտասարդութեան մեծ մասնութիւնը զինուորական կրթութիւն մը ստանալ այսօր, և պահեստի ուժերուն թիւը մէկ հոգի իսկ պակսած չէ։ Հետևակազօրքն ալ չէ նուազած։

«Ֆրանսայի վարիչները վերջերս յայտարարեցին թէ իրենց տահմանը ուշադրութեան արժանի է գերման զօրագնդերուն համար։ Մինչդեռ գերման տահմանը մօտ. 3001 քիլոմէթրի վրայ։

Սուրիոյ եւ Իրաքի Հայերն ու Ասորիները

ԿԸՍՈՒԻ ԹԷ ԱՆՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՕՁԱԽ ՄԸ ՊԻՏԻ ՀԻՄՆՈՒԻ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ՄԷՋ

«Ֆիւճիհուրիեթ» բուրէ թերթը այս վերնագիրներուն տակ կը հրատարակէ իր թղթակցին հետեւեալ ամսօր եւ զգոյշ հեռագիրը.—

ՄՈՒՍՈՒԼ.— Վերջին օրերս, մասնաւորաբար ասորական չարժումին զըսպուելէն յետոյ, Սուրիոյ և Իրաքի մէջ ուշագրաւ գործունէութիւն մը կը տեսնուի արաբական միութեան հակառակ եղող Հայերու, Ասորիներու և ուրիշ տարրերու մօտ։ Այսպէս, բազմաթիւ ժողովներ գումարուած են Ձգիրէի երեսփոխան Խալիլի, Ձարդալուսի երեսփոխան Մուհամմէտ Շահինի, Նուսէյպինի նախորդ փոխ գլխաւոր Քոսոչի, Հալէպի երեսփոխան Հրաչ Փափազեանի, ասորի երեսփոխան Ապտիւլ Ձէլիլի և Լաթիֆի մասնակցութեամբ։

Տարածուած զրոյցներու համաձայն, այս ժողովներու ընթացքին քննուած է արաբական միութեան հակառակող տարրերուն կացութիւնը, և որոշուած է պատուիրակութիւն մը ղրկել Փրնա, երբ Ազգ. Դաշնակցութիւնը սկսի զբաղիլ Ասորիներու խնդրով։

Միւս կողմէ, անդադար կ'ըսուի թէ հիւսիսային Իրաքի մէջ օձախ մը պիտի հիմնուի Հայերու և Ասորիներու նման ոչ—տարր տարրերու համար։ Այս լուրերը մեծ ցաւ և յուզում առաջ բերած են ժողովուրդին մէջ։

23,000 Հայեր տեղաւորուած

Փրնայէն կը հաղորդեն «Թանտի Հոկա. 2 Թուականով.— Այս առաւօտ, Ազգերու Դաշնակցութեան Ջ. յանձնաժողովին մէջ քննուեցաւ Նանսէնեան միջազգ. գիւանին գործը։

Տեղեկագիրը ծանօթութիւններ տալու այն աշխատանքներուն մասին զոր գիւանը կատարած է մէկ միլիոնի հասնող գաղթականներուն համար։ Միայն օրինակ մը յիշելու համար, տեղեկագիրը ըսաւ թէ 23 հազարէ աւելի հայ գաղթականներ հանուած են «քէմփ»երէն և տեղաւորուած երկրագործական չրջանակներու մէջ։

Նանսէնեան գիւանին նախագահը, փրոֆ. Վէռներ, նախագիծ մը պատրաստած է գաղթականներու իրաւական դրութեան և մասնաւորաբար անոնց վերադարձի վերաբերեալ պարագաներու մասին։ Հոկտ. 26ին, որոշ թիւով երկիրներու ներկայացուցիչները պիտի հաւաքուին և պիտի քննեն այս նախագիծը։

Հրեաներու տեղաւորումը Պաղեստինի մէջ

Ջ. յանձնաժողովը յետոյ զբաղեցաւ Գերմանիայէն Հրեաներու վտարման և Պաղեստինի մէջ զանոնք տեղաւորելու մասին։ Բոլոր ճառախօսները ուրախութիւն յայտնեցին որ Պաղեստինի անառ. կացութիւնը բարելաւուած է, չնորհիւ հոգատար պետութեան և հրեայ կազմակերպութեանց ջանքերուն։ Ցեսոյ Թելէգրեցին այդ երկրին մէջ տեղաւորել Գերմանիայէն փախած Հրեաները։

Անգլիոյ պատուիրակը հաստատեց թէ իր երկիրը կարելին պիտի ընէ, բայց աւելցուց թէ Պաղեստին փոխադրութիւնը միակ լուծումը չէ, որովհետև կը պակսին անհրաժեշտ միջոցները։

Ֆրանսայի պատուիրակը ըսաւ թէ հրէական խնդիրը չի կրնար միայն Պաղեստինի տեսակէտով նկատի առնուիլ, այլ աւելի լայն օրէնքն քննելու է։

Գերմանիոյ ներկայացուցիչը որևէ յայտարարութիւն չըրաւ, պատճառով որ Բ. յանձնաժողովը քննէ հոլանտական առաջարկը։ Նորվեկիոյ ներկայացուցիչ Լանկէ, Ազգ. Դաշնակցութեան ընդհ. ժողովին առջև տեղեկագրութիւն պիտի ընէ հոգատարութեան խնդրի մասին։

Մուսօլինի կ'աւելցնէ թէ ինքը բազմաթիւ թելէգրանքներ ըրաւ, առհմանափակ բայց գործնական համաձայնութեան մը կարենալ յանգելու համար։ Ցեսոյ դիտել կուտայ թէ Զինաթափութեան խորհրդաժողովին անանկութիւնը պիտի նշանակէր Ազգերու Դաշնակցութեան վերջը։

Տուչէն կը յիշէ այն ազգակները որոնց չնորհիւ կարելի է փարատել տիրող անվստահութիւնը, իսկ եթէ կարելի չըլլայ համաձայնութեան մը հանգիլ, Ազգերու Դաշնակցութիւնը պիտի դադրի գործնապէս գոյութիւն ունենալէ, ճիշդ խմբակներ պիտի կազմուին, սպառազինման մրցումը սուր հանգամանք պիտի առնէ, եւ Եւրոպայի ու աշխարհի պատմութեան մէջ պիտի սկսի կացութիւն մը որ անաւոր անծանօթներ պիտի պատուճակէ, ճոյն իսկ ընկերային տեսակէտով։

Ահա թէ ինչո՛ւ,— կ'եզրակացնէ Մուսօլինի,— ամէն գնով պէտք է համաձայնութեան մը գալ։

ՁԵՐ ՏՂԱՆ ԱՊԱԳԱՅ ՈՒՆԻ

Դպրոցական զանգակներ կը վերրակըներին հնչել, աւետելէն դուրս կոչելու հազարաւոր աղաչներ նոր աշխոյժ մը համար։ Մնաղներ, ուսուցիչներ, կրթական իշխանութիւններ պիտի ըսկսին նորէն զբաղիլ բազմաթիւ խնդիրներով, որոնք կ'ամփոփուին դասական ծրագրեալ տահմանած այն յուրջ բայց ամենուն բերանը եղող ու չհասկցուած ձեռնարկին մէջ որ նպատակ ունի կեանքի պահանջները յարմարցնել ու երջանկացնել կերպով դիմաւորելու աշակերտին պատրաստել աղան։

Կարդալու գացող այս հազարաւորներէն չատեր դեռ առջին անգամն ըլլալով պիտի մանեն դպրոցական չրջանակ կոչուած աղու համար այն առեղծուածին մէջ որուն մէկ ծայրէն մինչև միւսը չատուած կազապարներէն անցնելով անցնելով դուրս պիտի գան հասուն։ Ասոնք չատ քիչ, կամ ոչ մէկ, գաղափար ունին թէ ապագային ի՞նչ ըլլալու համար կուգան դպրոց։

Ուրիշներ, արդէն երկար յոգնեցուցիչ ճամբայ կատած, չրջանին բոլորելու վերջին քայլերը պիտի լրացնեն, որոնցմով կը յուսան պիտի առաջնորդուին «լաւ գործի» մը, իրենց երազած ուղղութեամբ։

Ու ծնողներ, նախանձով, հետաքրքրութեամբ, հպարտութեամբ, հև ի հև պիտի հետևին իրենց զաւակներու դրպրոց մուտք ու ելքին, անորոյ ապագայի մը մէջէն գուշակել ջանալով անոնց ոտքին առջև երկարող ճամբաները։ Պիտի կրկնել ատն ու կրկնել ատն փոքրերուն տրված առաջին ազդուրը, պիտի քննեն մեծերու թուաբանութիւնը, պիտի հարց ու փորձ ընեն ուսուցիչներու գպրոցի մասին, և օրէ օր իրենց զաւակներու աչխատանքին հետ իրենք ալ պիտի յառաջդիմեն իրենց ծրագիրներուն մէջ որ կը հիւսեն անոնց չուրջ։

Ինողք ու զաւակ, ամէնքն ալ առհասարակ — ո՛չ, գրեթէ ամէն պատգամի մէջ — չեն կրնար տահմանել թէ ճիշդ ու ճիշդ ի՛նչ բան կ'ուզեն դպրոցէն երբ կը պատասխանեն անոր կոչին։ Իրենք զիրենք կը յանձնեն չափուած, կազապարուած, գրեթէ յզկուած դպրոցական պատրաստութեանց, որոնց տահմանները յաճախ անորոշութենէ որոշութեամբ զծուած են դասընթացքներու մէջ։ Ու դպրոցն ալ, զօրացնելու այս անորոյ նպատակակէտով ճամբայ ելլողներու ժամերուն, ժամասոյր պատրաստութեան խնդրոյն ձեռք զարնել խուսափելով, ժամանակ կը չտէր ընդհանուր ուսման ծրագիրներ իրագործել փորձելով։

Ու աղան գպրոց կ'երթայ, ու աղան դպրոցէ կուգայ։ Ու ծնողներ կը տեսնեն որ ան կ'երթայ ու կուգայ։ Եւ ուսուցիչներ հոգ կը տանին որ ան երթայ ու գայ։ Որովհետև ապագան ինքզինքը պիտի հոգայ։

Մին երբեք չի կրնար հետաքրքրութիւն, միւսը՝ կը տեսնէ տարաժամերէն, մէկը՝ կը կարծէ չատ որոշ կերպով յառաջանալ իր ընտրած ուղղութեամբ, բայց ամէն աղայ որ դպրոց կուգայ գիտէ թէ ինք բան մը ընելու և բան մը ըլլալու համար կուգայ։ Եւ անոնք կը սկսին այդ յորկին մէջ արտասանել տարվիլ բառեր ինչպէս Ապագայ, Ջանաբրութիւն, Ծարտասւութիւն, Ծաղրութիւն, Երջանկութիւն, որոնք բարեբախտաբար՝ քիչ իմաստ ունին անոնց համար, քանի որ ոևէ կապ չունին իրենց ամէն օրուան խաղին ու հաճոյքին, կամ սիրուած ուրիշ արատասարանային զբաղումին հետ։ Դպրոց գացող բոլոր աղաք անորոշ գալիքի մը համար կը պատրաստուին, զոհելով իրենց ներկայ հետաքրքրութիւնը՝ ներկայ հաճոյքը, զոհելով ինչ որ իրենք ունին ու կ'արժեն։

Այդ գալիքը որուն համար աղաք կը պատրաստուին չատ անուններ ունի։ Երբեմն մեկ կը կոչուի Գործնական կեանք, երբեմն՝ կեանքի Ասպարէզ, Դոյութեան Պայքար, Առևտրական Մրցում, կեանքի կռիւ, այլ առհասարակ՝ Ապագայ։ Երբ աղան այս խորհրդաւոր բանձնները կը լսէ, ա՛յնքան երկիւղածութեամբ ու հաւատքով արտասանուած իր մեծերու կողմէ, կ'երևակայէ քաղաքէն դուրս՝ լերան հետ իրեն սպասող վիշապ մը, պղերը անկած ու բերանը բաց, որուն օր մը պիտի հասնի կամ ան զինք պիտի դիմաւորէ ու կա՛մ կլուի փճացնէ, կամ ալ — ա՛յս պէտք է պատահի — զինք չլակէ առնչ հեքեաթային երջանկութեան մը գոգը նետէ։

Տղան կը խրատուի ուշքի ունենալ յարձակ այդ մեծ ակնկալութիւնը, թէև խուսափող, թէև ատժանելի անառուժով, ու հրաժարիլ խաղէ, չարժուէ, ընկերներու հետ կռուելէ, արհամարհելի ըլլալէ։ Ըլլալ լուռ, հնազանդ, որուն ընդունող ամէն հրահանգի պատրաստ, այնինքն՝ կրաւորական։ Դպրոց երթալ այդ կը նշանակէ՝ կը սորվեցնէ իրեն, և ինքն ալ կը սկսի քիչ օրերու մէջ անկէ ատրեք իմաստ չտեսնել դպրոցի մէջ։ Դպրոցը կազապարանոց է որ աղաքը ապագայի, կամ աղոց ապագան կը պատրաստէ։ Հոն ամէն զանգատի ձև մը կը տրուի։ Ով որ ատկուն է, խմորը լաւ է ու հաճելուած թեամբ կը ծանի հոն իր վրան կատարուող գործողութեանց — դպրոցի մէջ գործածուած բանձևն է ճշնդազնդութեամբ կատարել պարտականութիւնները» — պիտի վարձատուի, ապագային մեծ պիտի ըլլայ, Բրծուած ու յաջող։

Եօ, իմ մտիս, կը կարծէի որ ապագան մեծ ու բարի ալցելու մըն է, տեսակ մը՝ չատ քիչ ալցելող կազանգ Պապուկ մը, որ պիտի գար երբ մեծնայի և տար ինծի իմ փափաքներուս հետ չատ մը իր ալ յարմար գտած պարգևները։ Որովհետև ուրիշ իմաստ չէի կրնար հատնել, երբ Պարան Տնօրէնը կ'ըսէր.

— Աչխատեցէք եւ, աղաս, ապրի՛ս. ջանասիրութենէ մի՛ Քուլնար. ապագան քեզի լաւ գիրք մը պիտի բերէ։

Այդ հաւատքով կրնամ կոր աչխատիլ և սպասել գեռ։

Ամէն աղայ ունի մէկը որ իրեն այսպէս կ'ըսէ ու կռնակը կը ռափէ։ Եւ ամէն աղայ, թելադրուած այս տեսակ կանխաւ հաստատուած խոստումներէ, գիտէ թէ ապագային ինչ բաներ սպասուած է։ Երբ ատն մը այցի երթաք, նետեցէք ձեր ծանկերուն վրան ընտանիքի չորքին ամէնէն փոքրիկը որ խօսիլ սորված է, ու պայմանագրական հարցումը ուղղեցէք վերջը՝ թէ անունը ինչ է, ըրէք երկրորդը՝ թէ ապագային ի՛նչ պիտի ըլլայ։ Անիկա առանց վարանումի, և եթէ իր ծնողքը կը լսեն՝ հպարտութեամբ, պիտի պատասխանէ ձեզի թէ ինք կը պատրաստուի ըլլալ կամաւոր մը, բժիշկ մը, որդրդ մը, և ի՛նչ ոչ։

Կը յիշեմ, երբ ինծի կը հարցնէին, ես կ'ըսէի թէ չաքարագո՛ր պիտի ըլլամ։ Որովհետև... կը հասկցուիմ անշուշտ։ Ի՛նչ հոգս, որ կ'ըսէին թէ ակռաներս կը փտեցնեմ։

Բժիշկ դոկից մը ունէինք որ զմեզ չատ կը նեղէր խոպի մէջ։ Կ'ապտակէր, կը կսմեր, կը ցնցէր, օդը կը նետէր կը բռնէր։ Օր մը եզբօրս հարցուցին ալցելուներ թէ՝ ապագային ինչ պիտի ըլլայ իրենց Ա. աղան, և ի՛նչ Բ.ը։ Իրական զարձնելու համար, օրինակս նորէն մեր ատունն կը բերեմ անգաղանապահօրէն։ Իմ հայրս որոշած էր իր բոլոր զաւակներուն ալ ապագան։ Ինծի համար կ'ըսէր թէ բժիշկ պիտի ըլլամ, որովհետև — հիմա կ'ենթադրեմ — բժիշկները ընկերային մասնաւոր հմայք մը ունէին իր առջև։ Մեր ատունը ճակերոյքի եկող ուսուցիչներս կը թելադրէին հօրս որ երկրաչափ ըլլամ, որովհետև հիացեր էին ժամեսժրիքի կարողութեանս։ Իսկ ես ըսի արդէն թէ ի՛նչ կ'ուզէի ըլլալ։ Մայրս միայն ամենէն իմաստունը կը մնար, որովհետև կը լռէր։ Թերևս, ո՞վ գիտէ, ան ալ հասարակ մահկանացուի որևէ զբաղում քիչ ու շատ կը նկատէր իր աղուն համար։ Եւ այսպէս էր բոլորիս համար։

ՀԱՅԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

ԱԿԱՆԱՒՈՐ ՀԱՅ ՓԱՇԱ ՄԸՆ Է

Գաժական ունէ դէպք երկու պատճառներով տեղի կ'ունենայ.— Նախ նական և անմիջական պատճառներ։ Անշուշտ Լիբանանի ասյն գէպքն ալ այս երկուքին արդիւնքն է։

Նախ վեր առնենք նախնական եւ կարեւոր պատճառները։ Ասոնք լիուլի ներկայացնել պատմական խոր ուսումնասիրութեան և երկար ժամանակի կը կարօտի, սակայն մենք պիտի աշխատինք զանոնք համառօտ կերպով քննել։

Մէկէ աւելի են Լիբանանի վարչական քաղաքականներու խռովութեանց պատճառները, որոնց ամենագլխաւորն է Քրքական կառավարութեան իր հպատակները կառավարելու անկարողութիւնը։ Մեզմէ տարեցներ անձամբ ծանօթ են այդ պետութեան փտած վարչական մեքենականութեան։ Թարմ է տակաւին մեր յիշողութեան մէջ քաղաքներու կոզմէ կատարուած անհաւատալի բարբարոսութիւնները։ Առանց այն երկրին մէջ՝ որ իշխող տարրին հայրենիքը ճանչցած է։ Իսկ ի՞նչ ըսենք եգիպտոսի, Ծունաստանի, Սիւրիոյ և Լիբանանի։ Այս վերջիններս նուաճուած երկիրներ նկատուելով՝ իրենց քաղաղին ձգտած էին։ Մանաւանդ այս երկիրներու մէջ քաղաքին վրճակ մը կը տիրէր։ Թուրք դիւանագէտներ վաղուց ըմբռնած ըլլալով գործէ որ տիրոջ քաղաքական հանկարգին նշանակութիւնը՝ այս ուղղութեամբ անգամ կ'աշխատէին քրիստոնեաներու և ոչ—քրիստոնեաներու միջև խռովութեան սերմեր ցանելու։

Երկրորդ և չա՛ս կարեւոր պատճառ մը եւս կրնանք նկատել Սիւրիոյ եգիպտացիներու կոզմէ գրաւումը։

Մարօքէն մինչև Աւստրիա երկարող Օսմ. հակառակորդութիւնը կը կառավարէր մեծ ատեն փաշաներու միջոցաւ, որոնց պատն էր ինքը Սուլթանը։ Այս ընդարձակ տարածութիւնը մասերու բաժնուած էր, որոնք փոստլիք կը կոչուէին եւ կը կառավարուէին փաշաներով։ Ժամանակի ընթացքին այնպէս կը պատահէր որ, յաճախ այս փաշաներէն մին կամ միւսը Սուլթանին դէմ կ'ապստամբէր, եգիպտոս այս կարգի լաւ օրինակ մըն է։ Այս փաշալըքը օսմանեան սիւն հզօրագոյնէն աւելի հարուստ, զարգացած, և օտար ազդեցութեան տակ ըլլալուն ապստամբեցաւ օսմանեան պետութեան դէմ և քիչ յետոյ սկսաւ նոյն իսկ նուաճումներ ընել։ Այդ ժամանակ Սիւրիա աւելի հարուստ ու բարեբեր երկիր մը ըլլալով՝ եգիպտացիներու ուշադրութիւնէն չի վրիպեցաւ, և պատահեցաւ անխուսափելին.— Սիւրիոյ նուաճումը եգիպտացիներէն։ Իրենց սիրապետութեան ընթացքին եգիպտացիներ կարդ մը ընկերական եւ վարչական օրէնքներ հաստատեցին Սիւրիոյ մէջ, որ քրիստոնեաներու և մահմետականներու միջև եղած խրամը մեծապէս ընդլայնեց։

Երբ 1831ին եգիպտացիներ Սիւրիան զբաւեցին զայն եգիպտոսի միացնելու նպատակաւ այս երկրի մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր հին օրէնքները չնչեցին և նոր եգիպտական օրէնքներ հաստատեցին։ Ինչպէս վերև ըսինք՝ եգիպտական օրէնքները եւրոպականէն ընդօրինակուած էին և հիմնուած հեռաւոր սկզբունքներու վրայ։ Ջնջել դատակարգային տարբերութիւնները, մեզացնել և եթէ կարելի է չքացնել կրօնական մեծ անդուրեանքը և ընդհանուր ժողովուրդին բարօրութեան համար աշխատիլ։ Մանաւանդ քրիստոնեաներու մահմետականներու հետ իր յարաբերութիւնը չատ մեծ եղած է, և է։

Սուէզի ջրանցքին բացուելէն առջև Ֆրանսա և Անգլիա Հնդկաստանի հետ իրենց յարաբերութիւնները եգիպտոսի վրայով կ'ընէին։ Բայց մահմետական մը Սուլթանը կասկածելով թէ կրնար եգիպտոս այս պետութիւններէն մէկուն կամ միւսին տիրապետութեան տակ անցնիլ, տրտիւեց անոնց այս ընթացքը։ Ֆրանսայի և Անգլիոյ ակնարկները անիմաստ սեւեռեցան Սիւրիոյ վրայ, եգիպտոսէ յետոյ այս վերջինը Հնդկաստանի ամենայարմար ճամբան ըլլալով։

Մենք տեսանք թէ ինչպէս Ֆրանսայի տարբերութիւնները լաւ էին Լիբանանի մարոնիներուն հետ, և այս վերջիններս անոր չհերը կը պաշտպանէին։ Բայց ո՞վ ունէր Անգլիա հակազդելու Լիբանանի մէջ Ֆրանսական քաղաքականութեան։ Շատ օրանուշներու պէտք չկար։ Լիբանանի մէջ Ֆրանսայի ունեցած ազդեցութիւնը չեզոքացնելու միակ միջոցը քրիստոնեաները ընկճելն էր։ Այս կ'ըլլար մահմետականներու եւ սիւրզիներու միջոցաւ։ որով այն օրէն սկսաւ Անգլիա ոչ—քրիստոնեայ տարրին պաշտպանը հանդիսացաւ։

Այժմ տեսնենք դէպքերու սկսելուն անմիջական պատճառները։

Լիբանանի 1860ի խռովութիւնները սկսան գէպքով մը, որ տեղի ունեցաւ 30 Օգոստ. 1859ին Գէյթ Մէրիի մէջ 17 քիլօմէթր հեռաւորութեան մը վրայ։

Տիւրզի և քրիստոնեայ երկու ազգաներ խազալու սան կը կռուին եւ քրիստոնեան չարչար կը ծեծուի։ Այս վերջինը կ'երթայ եւ եղելութիւնը հօրը կը պատմէ։ Հայրը հետը երեք տւրիշ մարդիներ առած՝ կը մեկնի տիւրզի գաղուն հայրը տեսնելու։ Երկուսեք քանի մը անվայել խօսքեր, վիճաբանութիւնը կռուի կը փոխեն, որուն անմիջապէս չատ մը տւրիշներ ևս կը միանան։ Շատ քիչ ժամանակուայ մը մէջտեղին բոցը կը տարածուի բոլոր Լիբանանի մէջ և տիւրզը չարչի պէս կը հոսի։

Գուցէ ընթերցողը պահ մը խորհի թէ մենք այս յօդուածագրքը սկսանք հայազգի Տաւուտ փաշային կենսագրութեամբ եւ մինչեւ հոս տակաւին ոչինչ տեսինք անոր մասին։ Սակայն, անհրաժեշտ էր որ մենք այս չեզոքումը ընէինք։ երկու կարեւոր պատճառներ կան ասոր համար։

Նախ Տաւուտ փաշա պատմական դէմք

— Կը կարծէք որ անոր այդ կինը տեսնելու մտածութին հետ չպիտի՞ հաշտուին։ Ինքն ալ այդպէս կը խորհի, բայց անոր հետ չպիտի՞ ամուսնանայ, ըսաւ յանկարծ Ջաբզեկան ժպիտով մը։ Գործադիր մը կրնա՞յ սիրել յուսահատ ննջասէր մը։ Որովհետև տակաւ բաղձանքէ և ո՛չ թէ սէր... Անոր հետ չպիտի ամուսնանա՞յ... այդ կինը չպիտ ուզէ զինք... ըսաւ տեղծատեսային ժպիտով մը։

— Թերեւս ամուսնանայ. ըսաւ Ալիոշա աչքերէն աչքերը վար հակելով։

— Չպիտի՛ ամուսնանայ, ըսի ձեզի։ Այդ երիտասարդ ազջիկը հրեշտա՛կ մըն է։ Դիտէի՞ք ասիկա։ Դիտէի՞ք ասիկա, բացագանչեց տեսար ամուսիր մը։ Հրեշտակայի՞ն տարած մըն է ան։ Անատրակոյա, հրապարիչ է, բայց իր հոգին աւելի գեղեցիկ է քան դէմքը։ Ինչո՞ւ այդպէս կը նայիք երեսիս, Ալէքսէյ Ֆիոտորովի՛չ։ կը զարմացնե՞մ ձեզ։ Չէ՞ք հաւատար ինձի... Ակրաֆէնա Ալէքսանդրովնա՛, իմ հրեշտա՛կս, պատաց յանկարծ, քովի գրան ուղղութեամբ, հա՛ս եկէք, տա սիրուն աղան ասչն բանի տեղեակ է, ցոյց տուէք ինքզինքիդ։

— Ձեզ կանչելուն միայն կը սպասէի, ըսաւ քաղցր, աւելի ճիշդը պղտմ ձայն մը։

Վարագոյրը վերցուեցաւ, ու կրուչենքա, անձա՛մբ, խընդալով, զուարթօրէն ժռնեցաւ սեղանին։ Ալիոշա տեսակ մը սարսուռ անցաւ։ Շեչտակի դիտեց զայն, ակնարկը չէր կրնար բաժնել անկէ։ Ահա՛, հա՛ս էր ան, այդ զարհուրելի կի՛նը, այդ գազիւղեր գազա՛նը», ինչպէս ըսած էր Իվան։ Առաջին ակնարկով, ամենէն սովորական էակը կր թուէր։ Տիւրբրի չէր սխալած. ամենագարգո, հրապուրիչ ու բարի կին մը. սիրա՛ւն, ըսենք, բայց նման էր բոլոր «սովորական» սիրուն կիներուն։ Ան աւելի բան մըն էր քան սիրուն գեղեցիկ էր ան։ Ռուսական գեղեցկութիւն մը, այն գեղեցկութիւններէն որոնք այնքա՛ն կիրքերու պատճառ կ'ըլլան։ Հասակով բաւական բարձր, քիչ մը նուազ մեծդի քան Քաթէրինա Իվանովնան (որուն հասակը արդէն չատ ալ տիպարական բան մը չէր), զօրաւոր, առոգանական ու քաղցր չարժուձեւերով, իր ձայնին հետ ներգործական քաղցրութեան մը մէջ հիւսած կարծես։ Առաջացաւ ոչ թէ Քաթէրինա Իվանովնայի պէս հաստատուն եւ զօրաւոր քայլով մը, այլ անձայն քալուածքով։ Թաւշօրէն ինկաւ բազկաթոռի մը մէջ, թեթևօրէն խշրտացուց սեւ մետաքսէ շրջազգեստը, ու ժպտալ կատուի մը երևոյթով չալով մը ծածկեց փրփուրի նման ճերմակ ուիզն ու լայն ուսերը։ Քանի երկու տարիկան էր, ու իր դէմքն ալ ճի՛շդ այդ տարիքը կ'արտայայտէր։ Մօրքը չատ սպիտակ էր, մաժոյն վարդագոյնի ցոլքով մը համախառն։ Դէմքին ձուաձեւը քիչ մը լայն. ատոր կը քիչ մը ցցուն։ Վերի շրթունքը նուրբ էր, միւսը երկու անգամ աւելի հաստ, գրեթէ ուռած, չգոնակոպոյն չատ մատ զմայլելի մազեր, սեւ յօնքեր, կրկնակոպոյտ հայկական աչքեր, չատ երկար թարթիչներ. ատոնցմէ մէկ կողմնակի լոյսի մը հետ ամբողջ մարդկային մեծ մէկ հարցերով։ Քիչ մը կարճ կապ ցէք քաղաքական տեսութիւնները։ Նի՛լ մուէր, նի՛լ որպէսզի բան մը սպրվի հայ ընթերցողը։ Հին տեսեն գոնէ Աւետաբե՛ր մը կար։

— Թերթ ըսածդ լո՛ւրջ պէտք է ըլլայ։ Ի՞նչ գործ ունին երգիծական կատարները թերթին մէջ, խոտան կատաղի ընթերցող մը։ Մենք թերթը կ'առնենք որպէսզի բան մը սրվինք, ոչ թէ ատոր անոր յիմարութիւնները կարդանք, Կոչնակին պէս թերթ մը որ ամէն օր ելլայ։

— Առանց զուարթ նիւթերու, դիակ է թերթը, կը քնդրէ սրիշ ընթերցող մը։ Երգիծանքը համն է թերթին։ Մանաւանդ ա՛յս դարուն, ուր լուրջ բաները ա՛լ չեն ժարսուիր։ Օտեանը մեռաւ, ճիշդ է, բայց տեղը Աբիկ Միւպահէճեանը կայ...

— Գրական նիւթերու սակայ տալէք, կը հրամայէ բանվէտ մը։ Առանց գրականութեան, թերթը բնի՛ն մը չժրժեր։ Գիտէք է ամէն չաբաթ երեւան Օշականն ու Զարեհանը, Նարդունին ու Համասեղը, Թէքէեանն ու Ահարոնը։ Գոնէ քերթուած մը ըլլալու է գասպար Նեմգէէն...

— Վերացական նիւթերու դար չէ հիմա։ Առևտրական եւ անտեսական հարցերու պէտք է յատկացնէք ձեր սիւնակներուն մեծագոյն մասը, կը հրահանգէ մէկ ուրիշը։

Ու գեռ կան աւելի պահանջկոտներ։

— Սփոփ դարն է հիմա. տեղ տալէք մարզական լուրերու. Ֆութպոլի, Քէնիսի, վոլիպոլի գատ գատ բաժին ունենգէք։

— Աչխարհ խաղերով լեցուն է հիմա։ Բժշկական յօդուածներու ալ պէտք է քիչ մը։ Ցօդուած գրող բժի՛շկ կը պակսի։ Մանաւանդ հիմա լեցուն են յաճախարդ չունեցողները որ թերթ կը փնտռեն...

— Գէտք է տալ աչխարհի բոլոր սկարանները։ Հայ ժողովուրդը առևտրական ժողովուրդ է։ Պէտք է օրը օրին գիտնանք թէ ինչ կ'ըլլան ապրանքը, մարքէթը, արժէքը, ժամածը...

— Գէտք է ծանուցանէք բոլոր հրամանքներն ու նշանաւորները, կնունքներն ու մեռելները։ Գէտք է որ գիտնանք թէ ինչ կ'անցնի կը գտնայ։

— Նորաձեւութեան բաժին չունի՞ ձեր թերթը, ափսո՛ս։ Այսինչ կնոջ չ՞փ ալ չկաք, որպէսզի չարժման մէջ դնէք կնամեծար այրերը...

* *

Այսպէ՛ս է հայ ընթերցողը։ Խնդո՛ղ ու դժուարահաճ։

Ու գիտէ՞ք, որոնք ամենէն աւելի խստապահանջ են։

Անոնք որ... ձրի կը կարդան թերթը։

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գրած էինք թէ Սպա. սկզբը Երեւանի պետական համալսարանի վերաբացումը տեղի ունեցած է։ Որոշուած է կատարելագործել զայն հինգ ֆաքիւլթէներով և ասոնցինգ բաժանմունքներով։ Խորհրդային Հայաստանի լուսոգոյն գիտական ուժերը, դասախօսելու հրաւիրուած են այս ատրի։ Խորհրդային Հասարակութիւնն ալ կարեւոր ուժեր հրաւիրուած են։ Գիտական համալսարանին կից կը կազմակերպուին նաև չորս գիտական հետազօտական հրմնարկութիւններ։

Հայաստանի հնութիւնները

Բաշգառնիի չրջանին մէջ, Գեղարդի վանքը յայտարարուած է հնագիտական փակ չրջան և յանձնուած Հայաստանի Մշակութապատմական հասարակութեան, որ հնութեան այդ վայրը պահպանելու համար նշանակած է մասնաւոր կառավարիչ մը։ Այդտեղ բացուած է նաեւ

(Շար.)

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱՆՔ

Ազգերու տարած մարմնակրթական ասխատանքներու բեղնաւորութիւնը, երեւան կուգայ իրենց կատարած մասնակի եւ ընդհանուր (միջազգային) մարզահանդէսներու եւ ոգիմպիականներու բերդիքին։

Մենք հանիցս պատեհութիւն ունեցած ենք,այս էջերուն մէջ ցոյց տալու այն ատխատանքները, որ կը տանին, մեզ օրպատող հարեւան ազգեր, եւ մենք՝ գաղութներու հայութիւնը։

Ցնծասական աճօրինակ տագնապներու եւ ցնցոդի անտրամաբանական զրկումներու ենթարկուած ըլլալով հանդերձ, կարգ մը գաղութներ, պինդ են փարած մարմնակրթական գործին, որը սխալ չպիտի ըլլար անուանել՝ «զարուս պահանջը է»։

Մեծերը որ մեծ են իրենց օդային ուժովով, ընդծովեաններով, հրեռանիներով, դարձեալ կը ձգտին ատոնց վրայ բարդելու մէկ այլ կարեւոր ոյժ, Ֆիզիքական ոյժը, որը կ'ատխատին ձեռ ձգել, զարկ տալով մարմնակրթական ձեռնարկներու, բանակեզ ներս եւ բանակեզ դուրս։

Մենք խաբուած եւ լխուած ժողովուրդ մը ըլլալով, չունինք ո՛չ հրեռանի, ո՛չ ընդծովեայ, եւ ոչ օդային ուժի։

Իսկ այս ձուներնիս իսկ փոխարէն, ատնինք Ազգային Նուիրական, բայց անլոյծ գատ մը։

Ի՞նչ բանով յուսադրուինք, երբ գիտական եւ նիւթական միջոցներէ զուրկ ենք. իսկ բնական, Ֆիզիքական ոյժ ունենալը մեր ձեռն ըլլալով հանդերձ, ատս իյ լափով կը հեռանրերուինք անով. եւ ձգտած ենք որ, մեր ազգը ընչն ինչ որ կրնան։

Մենք բնական ընդունակութիւններէ զուրկ ցեղ մը չենք, վկայ մեր մարզիկներու տարած յաղթանակները հայ եւ օտար մարզական մրցակցութիւններու մէջ։

Ձիրք չպակսիր մեր մօտ, այլ զուրգուրոտ ձեռներ. տուէք մեզի այդ ձեռները, եւ դուէ պիտի տեսնէք որ, հայ դէմքերը ի՞նչ ի՞նչ յաղթանակներ պիտի խլէ արեւմտեան միջազգային խաղերու մէջ, զարմանքի մատնելով անոնք, որոնք դեռ երէկ մեր պատուական դատնակիցներն էին, իսկ այսօր մեզ եւ մեզի պէս ազգի մը գոյութեանն իսկ անգիտակ են։

Մարմնակրթութիւնը յատագոյն միջոց մըն է, Ազգեր ու ժողովուրդներ իրար ճանչնալու, ըսած են մենք ուրիշ առիթ, ոնոյնը կ'ըսեն տատեր։

Մարմնակրթութիւնը ոչնաչ անհրաժեշտ կը համարեն ուրիշներ իրենց համար, անոնց տատնապաւիքը աւելի տեղապոյտ կատութիւն մըն է ազգի հայերուս համար։

Մեր համրաւերը էին եւ իսկ մեր հատկանշորդները՝ մեր չորս անգամեն աւելի որուն վրայ պէտք է բարդել իր ռազմական միջոցները։ Այս անագին տարբերութիւնը մեր եւ մեր թշնամիներ միջեւ. մի միայն ոտակով կրնանք հաւատարեցնել, բան մը որ անհրաժեշտ է լուծելու համար մեր դարերու երազը, որը ծանօթ է բոլորին «Հայկական հարց» անուամբ։

Հայ մարմնակրթական ձեռներէրներուն, ի՞նչ չափով իր լուման կը հատցնեն սակայն հայ ուեներուն ու բարեկեցիկը։

Ծիծաղաբար դեռ չլսեցինք մեծատատուսի մը անուներ, որ եկատարելի գործնատեական կայան մը, որուն եկամտաբերը պիտի յատկացուին հնագիտական պեղումներու և թանգարանի պահպանման ծախքերուն։

«Մէրիւր Տ'օրհան»

Այս անունով Ֆրանսերէն ամսագիր մը սկսած է հրատարակուիլ Փարիզի «Էնֆորմատիօն» թերթի աչխատակիցներէն պրն. Հր. Թորոսեանի խմբագրութեամբ։

Նպատակն է զբաղիլ Արեւելքի երկիրներուն (Սիւրիա, Պաղեստին, Եգիպտոս, Պարսկաստան, Իրաք եւն.) ընտեսական և ելեւմտական կացութեամբ, գումար մը տրամադրած ըլլայ այս ճապատակին։ Մեր պետը սեփական մարզարաններ ունենալն է։

Թուրերը իրենց մզկիթներուն մէջ «Աստուած մեծ է վերատուիչներուն մօտ, ճօղանաւային վիճակահանութեան տոմսեր ընելով, զարկ տուէք պետութեան օդային տուժիզի բարգաւանման» կը գրեն։ Հա՞րկ է արդեօք որ մենք ալ, պետ եւ անպես տեղեր այսպիսի վերատուիչներ դնենք։

Չե՞ն բաւեր մեր ազդակները։ «Փրկութիւնը Ֆիզիքականը դասթարակելով, Զարգացնելով ձեռ պիտի բերուի. ուրիշ ճամբայ չկայ»։ Որովհետեւ մարզիկը, իր ընդերքին հետ պիտի զարգացնէ եւ իր բարոյականը, դառնալով օրինապատ եւ կարգապատ, համերաշխ եւ ուրիշին օգնող. մէկ սիրտ եւ մէկ հոգի։

Մեր մէջ դժբաղտաբար, սկսուած գործի մը օժանդակութիւնը մասին խոհելէ առելի, նոր մը սկսելու մասին կը մտածուի։ Բացատական գիծ մըն է այս որ ինչ խօսք որ ջլատող է եւ ֆայֆայող։

Նորը չսկսինք, այլ սկսուածը գլուխ հանել ջանանք, ամէնս մէկ։

Նոր սերունդը մէկ ճամբորդ պետ է ունենայ, մարմնակրթանք, գեղեցիկին տասնելու համար, նոյնը Ազգային եղը կատարելու համար։

Մենք՝ արեւսահմանի հայերս, վերջերս վերջին ծայր գոհունակութեամբ է որ կը դիտենք, մեր երկրին ներս տարուած մարմնակրթական ատխատանքները։

Հայաստանի կառավարութիւնը, յեն երկարատեւ խոհեմ մը, վերջապես արթնցած կ'երեւի։

Մոսկուայի եւ Երեւանի միջեւ տեղի ունեցող մրցումներուն, (մարզական) երեւանը տանած է կեսերու առաւելութիւն եւ հոջակուած օրուայ յաղթանակը։ Եւ դեռ կ'ըսուի որ, մեր մարզիկները տեւական փորձեր չեն ունեցած։ (Բան մը որ անհրաժեշտ է կատարել, մրցակցելէ առաջ)։

Ահա ցեղին ընդունակութիւնը, առանց տեւական փորձերու, հայ դէմքերը կը յաղթանակէ 160 միլիոնոց ժողովուրդի մը ընտրեալ մարզիկներուն։ Դուէ ըսէ քեզ, ինչե՞ր չկրնար ընել, երբ անմարզուած է գեղեցիկին հասնելու համար...։

Երեւանի Ֆութպոլի ազգային խումբը, 3—7ով պատուհասեց մասնելէ վերջ Մոսկուան, այժմ Սպանիան հրաւիրած է Հայաստան, մրցելու համար անոր հետ։ Վերջին օրերս, կ'իմանանք որ, արդէն Սպանիան ճամբայ է եյած դէպի Հայաստան։ Արաբին ատխարհի հետ յարաբերուելու նոր փորձեր չե՞ն ատսեր։

Մենք՝ արեւսահմանի հայերս մասնաւոր հանոյքով կարդացինք Հայաստանի մարզիկներու կատարելիք արշաւի մասին, որուն պիտի մասնակցէին 500է աւելի մարզիկներ, եւ որը համակարգ ռազմափորձ մը բնոյթն է սատցած։

Ատոնք այս արշաւով, պիտի ցոյց տան այն միջոցները, որոնցմով պիտի պատրաստուի մեր հայրենիքը երբ արշաւիճ յարձակման մը ենթարկուի։

Սա նորութիւն մըն է, եւ անճնաւատալի նորութիւն մը, կարծես մեր հինգերուն մէջն ալ հիչիկ մը ազգայնականութեան ճառագայթները սկսեր են թափանցել։

Մենք անսահման հրճուանքով է որ կը դիտենք մեր երկրի այս ծարժումները։

Չեմ կարծեր որ մարզական գարթօնք է որ ծայր է տուեր Հայաստանեայց ատխարհի մէջ։

Երկրին նեղ եւ երկրէն դուրս, մէկ ճամբայ, մարմնակրթանք, ահա այն լուսատոր ճանապարհը որ ի վերջոյ մեզ պիտի տանի մեր երազի իրականացմանը, երբ վստահ եւ ամուր հաւատով փարինք անոր։

Մեր կարգախօսն է, մարմնակրթանք։

Թ. ՄԱՐԶԱՍԷՐ

(Շար.)

ԻՆՉՊԷՍ ԽՄԲԱԳՐԵԼ ԹԵՐԹ ՄԸ

«Ազդարար» ի Թիֆլիս ատս յաւ կը ճկարագրէ հայ ընթերցողը, որ ամենուրեք գրեթէ նոյն է.

Տժժանելի բան է խմբագիր ըլլալը։ Մանաւանդ գործ ունենալը հայ ընթերցողին հետ։

Ով որ հայ թերթ խմբագրեր է, ան միայն գիտէ թէ ի՛նչ ահռելի ատատպանդ է հայ ընթերցողին թերթ հատնեցնելը։

Ջարչարա՛նք։ Նահատակութիւն։ Աւելի բան մը։ Դիւցազնութի՛ւն...

Հայ ընթերցողը բանի՛ չի հասկրնար... Նախ կան արհեստով խմբագողները որոնք կը հեգնեն քեզ օրն ի բուն։

— Ի՞նչ թերթ է որ հանած։ Նայեցէք Թանը. թերթ անոր կ'ըսեն։ Թերթ ատտղ քիչ մը ծաւա՛լ կ'ասնենայ։ Հայ թերթերը հինգ վայրկեանէն կը հատնին։ Առաջ գոնէ Բիւզանդիոն մը կար որուն խմբագրականները երկու ժամ կ'առնէին...

— Ո՞վ է որ թերթ պիտի հանէ. ո՞ր հասկատարն է տեսեր։ Խմբագիր ըսածդ պէտք է ամենէն քիչը ատար լեզու խօսի ու գրէ։ Այժէն նիւթէ հասկնայ, ի՞նչ տպատր կ'ատաէ եթէ վաղը խօսիլ պէտք ըլլայ հոգեոյ անմահութեան կամ յաւերժական աչխատանքի մասին։

* *

Ծեռոյ կան խստապահանջները, ատրանք հոգիդ կը քակեն։

— Միջազգային լուրերը չատ ցանցառ են թերթին մէջ, դիտողութիւն կ'ընէ մէկը։ Քաղաքականութեան դարն է հիմա. պէտք է հայ ընթերցողը գիտնայ թէ ինչ կ'անցնի կը դատնայ աչխարհի բոլոր երկիրներուն մէջ։ Բիւզանդ Քէյեհանին օրով ամէն բանէ լուր ունէր ընթերցողը. դուք գիտէ՞ք գիս քընովվիւրին ու կլատրօթրընին բոլոր ճառերը, ու լուր ունէիք Գիզմարքին կամ Տէյզրաէլին ամէն մէկ քայլէն։

— Միջազգային լուրերուն չատ տեղ կատաք կոր, կը մոլոայ ուրիշ մը։ Հայ ժողովուրդը քաղաքականութենէ կործանեցաւ, ու գուք տակաւին զայն կ'ուզէք մինչդարեան 1860ի դէպքերուն էին որ զինք Լիբանան բերին։ Վերոյիչեալ պատմական այնքան բարդ տատեւներու չնորհիւ մենք դիւրաւ պիտի գնահատենք իր մեծ քաղաքագէտի ձիրքը։ Հիմայ ընթերցողը կրնայ յաւտակ կերպով տեսնել թէ ինչ քատատին վիճակ մը կը տիրէր Լիբանանի մէջ, երբ Տաւուտ փաշա կոռվարիչ նշանակուեցաւ 1861ին։ Տիրգիներու և քրիստոնեաներու միջև ատգին վիհեր բացուած էին և Քշնամութիւնները այն տատիճան յատկ գացած որ երկիրը աւերակ դարձած էր։

Այս խառնիճաղանճ վիճակը մեծապէս բարուքեց Տաւուտ փաշան եւ որոշ չափով խաղաղութիւն հաստատեց։ Անչուշտ իր ժամանակին ալ անխորժ դէպքեր պատահեցան՝ բայց երբ նկատի առնենք իր հաստատած բարորութիւնը եւ ընդհանուր չինարարութիւնը, խռովարարութիւնները անարժէք կը մնան։

Մեր այս նիւթը մանրամասն կերպով ներկայացնելուն երկրորդ պատճառ մ'ալ կայ։ 1860ի Լիբանանի քրիստոնեայ եւ սիւրզի ընդհարումը ո՛չ թէ Լիբանանի այլ Մերձ. Արեւելքի պատմական կարեւոր գէպքերէն մէկն է։ Մենք, որպէս այս երկրի քաղաքացիներ, կ'արժէ որ լաւ գաղափար մը ունենանք քրիստոնեա և սիւրզի յարաբերութեանց մասին, որոնք խիստ կարեւոր են։

Տաւուտ փաշայի կեանքը և գործունէութիւնը ներկայացնելէ առաջ՝ ի'արժէ որ ընթերցողը գաղափար մը ունենայ հայազգի Տաւուտ փաշային կենսագրութեամբ եւ մինչեւ հոս տակաւին ոչինչ տեսինք անոր մասին։ Սակայն, անհրաժեշտ էր որ մենք այս չեզոքումը ընէինք։ երկու կարեւոր պատճառներ կան ասոր համար։

Նախ Տաւուտ փաշա պատմական դէմք է և 1860ի դէպքերէն էին որ զինք Լիբանան բերին։ Վերոյիչեալ պատմական այնքան բարդ տատեւներու չնորհիւ մենք դիւրաւ պիտի գնահատենք իր մեծ քաղաքագէտի ձիրքը։ Հիմայ ընթերցողը կրնայ յաւտակ կերպով տեսնել թէ ինչ քատատին վիճակ մը կը տիրէր Լիբանանի մէջ, երբ Տաւուտ փաշա կոռվարիչ նշանակուեցաւ 1861ին։ Տիրգիներու և քրիստոնեաներու միջև ատգին վիհեր բացուած էին և Քշնամութիւնները այն տատիճան յատկ գացած որ երկիրը աւերակ դարձած էր։

Այս խառնիճաղանճ վիճակը մեծապէս բարուքեց Տաւուտ փաշան եւ որոշ չափով խաղաղութիւն հաստատեց։ Անչուշտ իր ժամանակին ալ անխորժ դէպքեր պատահեցան՝ բայց երբ նկատի առնենք իր հաստատած բարորութիւնը եւ ընդհանուր չինարարութիւնը, խռովարարութիւնները անարժէք կը մնան։

Մեր այս նիւթը ժանրամասն կերպով ներկայացնելուն երկրորդ պատճառ մ'ալ կայ։ 1860ի Լիբանանի քրիստոնեայ եւ սիւրզի ընդհարումը ո՛չ թէ Լիբանանի այլ Մերձ. Արեւելքի պատմական կարեւոր գէպքերէն մէկն է։ Մենք, որպէս այս երկրի քաղաքացիներ, կ'արժէ որ լաւ գաղափար մը ունենանք քրիստոնեա և սիւրզի յարաբերութեանց մասին, որոնք խիստ կարեւոր են։

Տաւուտ փաշայի կեանքը և գործունէութիւնը ներկայացնելէ առաջ՝ ի'արժէ որ ընթերցողը գաղափար մը ունենայ հայազգի Տաւուտ փաշային կենսագրութեամբ եւ մինչեւ հոս տակաւին ոչինչ տեսինք անոր մասին։ Սակայն, անհրաժեշտ էր որ մենք այս չեզոքումը ընէինք։ երկու կարեւոր պատճառներ կան ասոր համար։

Նախ Տաւուտ փաշա պատմական դէմք

(Շար.)

ԱՁԳԱԿԱՆ ԹԵՐԹՈՆԸ

ԳԱՐԱՍԱՋՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ՆԼԻՆԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍՓՈՒԵՎՍԿԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ. ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՄՈՒՆԵՐԸ

Լալով արտասուեց այս վերջին խօսքերը։

— Գարտուար եմ ձեզի հաղորդելու, ըսաւ Ալիոշա դողդող ձայնով մը, ինչ որ պատահեցաւ քիչ առաջ հօրս սեն սէջ։

Ու նկարագրեց տեսարանը, դրամ ուղելու համար Տիմիթրիի կողմէ ինչպէ՛ս անոր սունը ղրկուեցաւ, ինչպէս Տիմիթրի անձամբ հասաւ և բռաօրէն ծեծեց Ֆիոտոր Բավլովիչը, ու ինչպէ՛ս ատոր վրայ, իրեն, Ալիոշայի յանձնարարած էր որ վերջին անգամ մը ևս «բարեւէ» զինքը։

— Ու այդ կնոջ սունը գնաց, աւելցուց Ալիոշա մեղմօրէն։

— Կը կարծէք որ անոր այդ կինը տեսնելու մտածութին հետ չպիտի՞ հաշտուին։ Ինքն ալ այդպէս կը խորհի, բայց անոր հետ չպիտի՞ ամուսնանայ, ըսաւ յանկարծ Ջաբզեկան ժպիտով մը։ Գործադիր մը կրնա՞յ սիրել յուսահատ ննջասէր մը։ Որովհետև տակաւ բաղձանքէ և ո՛չ թէ սէր... Անոր հետ չպիտի ամուսնանա՞յ... այդ կինը չպիտ ուզէ զինք... ըսաւ տեղծատեսային ժպիտով մը։

— Թերեւս ամուսնանայ. ըսաւ Ալիոշա աչքերէն աչքերը վար հակելով։

— Չպիտի՛ ամուսնանայ, ըսի ձեզի։ Այդ երիտասարդ ազջիկը հրեշտա՛կ մըն է։ Դիտէի՞ք ասիկա։ Դիտէի՞ք ասիկա, բացագանչեց տեսար ամուսիր մը։ Հրեշտակայի՞ն տարած մըն է ան։ Անատրակոյա, հրապարիչ է, բայց իր հոգին աւելի գեղեցիկ է քան դէմքը։ Ինչո՞ւ այդպէս կը նայիք երեսիս, Ալէքսէյ Ֆիոտորովի՛չ։ կը զարմացնե՞մ ձեզ։ Չէ՞ք հաւատար ինձի... Ակրաֆէնա Ալէքսանդրովնա՛, իմ հրեշտա՛կս, պատաց յանկարծ, քովի գրան ուղղութեամբ, հա՛ս եկէք, տա սիրուն աղան ասչն բանի տեղեակ է, ցոյց տուէք ինքզինքիդ։

— Ձեզ կանչելուն միայն կը սպասէի, ըսաւ քաղցր, աւելի ճիշդը պղտմ ձայն մը։

Վարագոյրը վերցուեցաւ, ու կրուչենքա, անձա՛մբ, խընդալով, զուարթօրէն ժռնեցաւ սեղանին։ Ալիոշա տեսակ մը սարսուռ անցաւ։ Շեչտակի դիտեց զայն, ակնարկը չէր կրնար բաժնել անկէ։ Ահա՛, հա՛ս էր ան, այդ զարհուրելի կի՛նը, այդ գազիւղեր գազա՛նը», ինչպէս ըսած էր Իվան։ Առաջին ակնարկով, ամենէն սովորական էակը կր թուէր։ Տիւրբրի չէր սխալած. ամենագարգո, հրապուրիչ ու բարի կին մը. սիրա՛ւն, ըսենք, բայց նման էր բոլոր «սովորական» սիրուն կիներուն։ Ան աւելի բան մըն էր քան սիրուն գեղեցիկ էր ան։ Ռուսական գեղեցկութիւն մը, այն գեղեցկութիւններէն որոնք այնքա՛ն կիրքերու պատճառ կ'ըլլան։ Հասակով բաւական բարձր, քիչ մը նուազ մեծդի քան Քաթէրինա Իվանովնան (որուն հասակը արդէն չատ ալ տիպարական բան մը չէր), զօրաւոր, առոգանական ու քաղցր չարժուձեւերով, իր ձայնին հետ ներգործական քաղցրութեան մը մէջ հիւսած կարծես։ Առաջացաւ ոչ թէ Քաթէրինա Իվանովնայի պէս հաստատուն եւ զօրաւոր քայլով մը, այլ անձայն քալուածքով։ Թաւշօրէն ինկաւ բազկ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — «Մօտաւոր ծրագիրը ներքին տնտեսական կեանքի զարգացման 1934 թուի համար» խորհրդակցութեան մասին։ — Գործող Նախարարների Խորհուրդի նախագահ ընկ. Ա. Ամատունի։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը՝ 1934 թուի համար Հայկական Սովետական Հանրապետութեան ներքին տնտեսական կեանքի զարգացման մասին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը՝ 1934 թուի համար Հայկական Սովետական Հանրապետութեան ներքին տնտեսական կեանքի զարգացման մասին։

Նպաստել ընդարձակ գերմանական տնտեսական հարաբերութիւնների հաստատման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Գերմանիայի Հանրապետութեան Հայաստանի Հանրապետութեան հետ հաստատած հարաբերութիւնների մասին։ — Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Գերմանիայի Հանրապետութեան հետ հաստատած հարաբերութիւնների մասին։ — Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը։

Նպաստել ընդարձակ գերմանական տնտեսական հարաբերութիւնների հաստատման

Նպաստել ընդարձակ գերմանական տնտեսական հարաբերութիւնների հաստատման

Նպաստել ընդարձակ գերմանական տնտեսական հարաբերութիւնների հաստատման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը՝ 1934 թուի համար Հայկական Սովետական Հանրապետութեան ներքին տնտեսական կեանքի զարգացման մասին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ — Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութեան Գործող Նախարարների Խորհուրդի եւ Համայնավար (Բոլշեւիկեան) Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի որոշումը՝ 1934 թուի համար Հայկական Սովետական Հանրապետութեան ներքին տնտեսական կեանքի զարգացման մասին։

ՔԴԵՊԻ

...ժեշտ
...ուրհաներ.
...ԵԼԻ ՉԷ
...enby
...ՀՆ գնելը

...ԳԱՆ
...Շ ՇՀՖ ար
...ուցը (Բօլ·
...ամբ 2-6։
...ությամբ,
...ությանց
...ա. ժամը
...ադաս հիւանդ-
...գաբրի օրերը կ. վ·

...ԻԷ DE LA SANTÉ

ԹՈՒԼԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ ՔԻՒ 3

[Նաւահանգիստ իջնող ճամբու ձախից,
Քաղամապետարանի շէնքին տակ]

Մեր գեղարանիս մէջ հրաշխատուած է դեղագրի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու ոտակն ու քարմութիւնը։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստի դեղերու, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք։

Մահուրեան, գինեռու չափաւորութեան, եւ ճօպապանութեան հագուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել։

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դեղագործ - կիւպատավաճառը հաստատած է վաստճանիւղ մը Պէյրութ, Սուք - էլ - Նուրիէ։

Մեր վաճառատան մէջ կը դտնէք անգլ. եւ Ֆրանս. կերպասներու ճոխ մթերք եղանակի համապատասխան ցորոյքներով. մեծամասնակ եւ փոքրածախ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զգեստական այլ եւ այլ պիտոյքներ

Ոդնամիթ ափսեատուփ

Ճշտապահութիւն

Գոհացումամբեցնող դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար։

CRÉDIT A L'ÉPARGNE

ՎԱՐԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐ ԳՈՅԱՑՆԵԼԸ ՔԱՋԱԼԵՐՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ՝ հաստատուած 19 Դեկտ. 1907ի օրէնքին համաձայն

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1886ԻՆ

ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՄԵՆԱՀԻՆԸ

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԻՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ՝ 11 Place Bellecour LYON

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԱՐՁԱՆԱԴՐՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐՁՐ ԲՕՍԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Ճրաքսական հովանաւորութեան տակ գտնուած երկիրներու Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԱՎԸՆԻ ՄԱԱՐԱԹ, ՇԻՄԱԼԻՒ ՇԷՆՔԸ : ԳԷՕՐՈՒԹ

Իր ունեցած հաստատական պահեստներէ եւ պատիժներէ

Իր ունեցած ուրիշ պահեստներէ՝

Ինչպէս նաեւ

Իրեն յանձնուած դրամագլուխներու ապահով կերպով գործածութիւնը՝ օվկիանոս մը յատկապէս Լիոնի ու Մարսէյլի եւ միւս մեծ հանգրուաններու մէջ, նայելէ տարածքի կարգի փոխանակութիւններուն. Իրենց օվկիանոս, պետական արժեթուղթերու եւ ուրիշ արժէքներու վրայ տուած պետութեան երաշխաւորութիւնը կը վայելեն — բնկերութիւնը գտած են յատկապէս հաստատութենէ կարգին՝ որուն հպատակ մնած է օգտակարապէս ծանօթանալ խնայողութիւնը։

Ընկերութեան թուղթերուն իրեն անդամներուն ընծայուած առաւելութիւններ աւելի են։

ՅՈՒՅԱԿ N. R. I

Դրամագլուխ մը կազմելու համար հետեւեալ գումարներով:	Ամսական վճարումներով:
Ֆրանք 60.000	Ֆրանք 150
» 40.000	» 100
» 20.000	» 50
» 12.000	» 30
» 4.000	» 10

Եթէ տարի տարուկէսկայար, ի բացառել այն պատահական իր ամսական վիճակահանութիւններէ՝

300Է մէկին միջոցառ տարի, եւ որուն կը մասնակցի առանց յատկանութեան բոլոր թիւերը, ուրիշներ, նաեւ այն յատկանիշ վիճակահանութեանց որոնց տեղի կ'ունենան, տաներ բոլորելու համար անցամներուն մէջ։

ՕՐԻՆԱԿԻ ՀԱՄԱՐ.— Ընկերութեան վճարելի ամսավճարները կը գանձուին ձեր բնակած տունէն կամ գործատեղիէն, վիճակահանութեանց անմիջապէսը ժամնակցիլ, ինչպէս նաև ժամ ունենալ ընկերութեան չհերուն անմիջապէս որ պայմանագրութիւն մը կը կնքուի, փոխանակութիւն առանց անմիջապէս տեղեկելու և այլն։ Եւ ամենաուրախալի տեղեկագրուած տարի մը երբ կը չհի վիճակահանութենէն անմիջապէս կը վճարուի դրամագլուխը՝ ու այս պարագային վճարելի ամսականները կը դադրին պարտք մը ըլլալէ։

ՄԷԿ ՎՃԱՐՈՒՄՈՎ՝ ՊԱՇՏԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— 1950 ֆր.ի մինուագ վճարումով մը անգամ մը կ'ապահովէ 4000 ֆրանքի դրամագլուխ մը, և այն գումարին կրնայ առաջին ամսոյն մէջ ինք տէր դառնալ, յաւելեալ գումարով մը, ու այս՝ վիճակահանութեան արդիւնքէն կախում կունենայ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝ Ընդհ. Տնօրէնութեան՝ Ամբնի Մաարթ, Շիմալիի շէնքը կամ ընկերութեան բոլոր գործակալներուն։

Լիբանանի և Սիւրիոյ, Ալաուիներու եւ Ճէպէլ Տրուզի բոլոր քաղաքներուն մէջ լուրջ եւ նիւթական երաշխիքներ հայթայթելու ի վիճակի ոչխատակիցներ կ'ուզուին։

Աւելի տեղեկութիւն տրկել։— Inspection Générale de Syrie et du Grand Liban, Tél. 10—36 Avenue Maarad, B. P. 431, Beyrouth (Liban)

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԼ ՓՈՐԻՋԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՔԻՒ 27 ՔՍԲԻՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՒ

(Քարուսիճներու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քարուսիճներու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իդրիս։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ճերմին եւ ի մասնաւորի կանանց կենսական, Ֆրանկախոս, ներ եւ ինճ ցերմամիզուրիս, փոսրաթի, սեռմնամանի, սիգմատի եւ ամպատուրեանց հիւանդութիւններուն ու պարուրիւններ. ճամաքսկս կը դարմանեն արեան եւ ըընդհ. պարուրիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) ներքին հիւանդութիւններ, մանրեակազոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet). Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում Կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի։

Ընդհ. ժամեր 8—12 եւ 2—8 կիրակի եւ տեսնել օրեր այցելու ենթար։

ՉԵԻԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑ

Academie de Coupe de Beyrouth

161 Rue Pasteur, Romeils, Beyrouth

Պատճառապես ճանչցուած եւ ստեղծուած Լիբանանի Հանրապետութեան Կրթական Նախարարութեան ստուգութեամբ։

Ծիկին Մավսէսեան, պատիւ ունի ծանուցանելու յարգելի տեղուհիներ եւ Academie de Coupe de parisէն վկայական առնելէ վերջ Փարիզի կարեւորագոյն կարի տուներու հետ գործակցած, իր ստուերը կատարելագործած եւ Պէյրութ վերադարձած ըլլալով հիմած է դպրոց մը, վերոյիշեալ հաստատներու եւ օրագրներու կ'ուսուցանէ ծնունդքին եւ կար, ամենապարզ եղանակներէն սկսեալ մինչեւ ամենավերջին ճաշակ ունեցողներուն։

Ուսուցման եղանակը պարզ եւ գործնական ըլլալուն համար իրեն ժամանակ բերացքի մը վերջացնելէն յետոյ կրնայ ինքնուրոյն հագուստներ ձեւամբ կարելու ի վիճակի կըլլայ։ Կարուձի պատրաստութեան փափաքողներուն համար ստեղծուած գործնական դասընթացքներ կը բացուին եւ ուսուցման օրացոյցին յատկացուած վերջ վկայականներ կը տրուին։

Դասընթացքները երկու ձեւի կը բաժնուին։

Ա. ընդհ. ձեռագիտութիւնն [տեսական եւ գործնական] եւ կար։

Բ. ներակնդեսի ձեռագիտութիւն [օձիքի վերաբերեալ ներժակնդեսներ] եւ ձեռագործ։

Դասընթացքի տարեկան վարձը կազմուած է միայն ուսման ժամանակ կատարուած գործերու համար։

Դասերը կը սկսին 1 Յունուար 20 ի. ամբողջը 8 դաս. այս ժամանակը յատկացուած է միայն ուսման, որուն պատրաստակամ դասերը իր ստեղծագործներ։

Դասերը օրական կսկսի Հսկ. 9 իճ։ Ուրբաթ օրերը ազատ են։ Ուրբաթ օրերը կրնան միայն ամէն օր վերոյիշեալ հասցէին։

Վճարումները դիւրամատչելի են ամենուն համար։

ԱՊԵՔ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Սրտեսագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԵՔ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենազուարճախ յաճախորդներն անգամ կ'ստանան կատարեալ գոհացում։

Գիտական լոյսի խաղերով լուսանկարներ միշտ բացառիկ գեղեցկալ գիներով։

Ծարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն ատեն միայն երբ կատարեալապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն։

ՖՕՓՕ ԱՊԵՔ, 9 Ավրնիւ Ֆրանսկ

— 222 —

ձկնորսին իմ ոսկով լի քսակը, բայց նա հրաժարուեցաւ ընդունելուց։ Երբ պատրաստվում էի հեռանալ, նէնէն հարցրեց։

— Ե՞րբ կը գաս։

— Շուտ կը գամ։ Բայց դու այդ խրճիթից չպիտի հեռանաս։

— Երբ դու ինձ հետ չես լինի, ես ոչ մի տեղ չեմ երթար։

Բաժանման րոպէն խիստ զգալի եղաւ։ Նէնէն չկարողաց զսպել իւր կրքերը։ Նա քարշ քնկաւ իմ պարանոցից, արտասուքը հեղեղի նման թափվում էր նրա այտերից, և սրտաչարժ հեկեկանքով ասում էր։ «Մի՛ գնա, ինձ մենակ մի թողնիր»...։

Զկնորսը և նրա պառաւը հազիւ կարողացան հանգստացնել նրան։ Ես գարձեալ խոստացայ, որ նրան մենակ չեմ թողնի և ամէն օր կայցելեմ ձկնորսի խրճիթը։ Ես բաժանուեցայ։

Գալով քաւոր Պետրոսի մօտ, նրա առաջին հարցը եղաւ։

— Ի՞նչ եղաւ։

— Սպաննեցի։

— Իսկ դիակը։

— Ձգեցի ծովը։

— 223 —

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Ա.

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Մի քանի րոպէից յետոյ սայլակը պատրաստ էր։ Քաւոր Պետրոսը հրամայեց քշել դէպի խաչագողների բնակարանը։ Նա լուռ էր, ինչպէս առհասարակ լինում էր, երբ պատրաստվում է սկսել մի նոր ձեռնարկութիւն։ Ես նոյնպէս լուռ էի, բայց ես ոչինչ ձեռնարկութեան վրայ մասին չէի մտածում, իմ միտքը գրաւել էր գեղեցիկ Նէնէն։ Խաչագողների բնակարանը ցերեկով բոլորովին ուրիշ տեսք ունէր։ Թաքնուած պատառուկ բոյսերի մէջ, հովանաւորուած գարաւոր ծառերով, նա աւելի նմանում էր գազանների որջին, որ գտնվում է ժայռերի խոռոչների մէջ։ Նրա չուրջը ընկած էին քարերի ահագին բեկորներ, որոնք պոկուելով մերձակայ լեռնից, ցած էին գլորուել, բոլորովին մերկ թողնելով ծառերի արմատները։ Անծանօթ մարդը հազիւ կարող էր գուշակել թէ այդ գետնափոր որջի մէջ բնակվում էին մարդիկ։ Բայց ծուխը, այդ մարդկային բնակութեան ազդարար նշանը, միայն խուլ թիւերի միջից ծխացող ծուխը յիշեցնում էր, թէ հայդ ծառախիտ անտառների գարաւոր լռութեան մէջ անգամ տիրում էր մարդու չունչը։

Բայց ինչ ծուխ էր այդ։ Ծուխը բարձրանում էր զանազան կէտերից։ Զանազան տեղերում ինչ որ այրվում էր։ Եւ բարձրացած ծուխը միախառնուելով, կազմում էր թանձր, թխադոյն մառախուղ ամբողջ ձորի վրայ,

UNITED STATES LINES

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻԾ

Աշխատիր առնելիս ապահով, շինդ եւ առագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթևեկ Հաւրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անուններ		Մեկնումներ		
Բր զիէնթ Բուզվէլթ	»	4	Սեպտեմ.	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	14	»	Հաւրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	21	»	»
Մանհաթթան	»	28	»	»
Բրէզիտէնթ Բուզվէլթ	»	5	Հոկտեմ.	Շէրպուրկէն
Ուաշինկթըն	»	12	»	Հաւրէն
Բրէզիտէնթ Հարթինկ	»	19	»	Ն[illegible]
Մանհ. թթան	»	26	»	Հաւրէն

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել

Ընդհ. գործակալութեան

ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Հեռաձայն 8—00, Մասրաթ փողոց, Պէյրութ, B. P. 511

Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»